

Aan:

De heer J.A. Vijlbrief, staatssecretaris van
Financiën
Mevrouw. K.H. Ollongren, minister van
Binnenlandse zaken
De heer E.D. Wiebes, minister van
Economische Zaken en Klimaat

CC:

Mevrouw I.K. van Engelshoven, minister
van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer W. Koolmees, minister van Sociale
Zaken en Werkgelegenheid
Dhr. J. Van Zanen, voorzitter Vereniging
van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Dhr. T. Bovens, voorzitter
Interprovinciaal Overleg (IPO)
Mevr. M.A. Van Hees, voorzitter Raad voor
Cultuur

Utrecht, 5 mei 2020

Betreft: Noodkreet Nederlandse podia aangesloten bij de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD)

Geachte staatssecretaris Vijlbrief, minister Ollongren en minister Wiebes,

Bijna twee maanden leven we op afstand van elkaar. Covid-19 brengt naast veel verwarring en verdriet ook een totale ontwrichting van de samenleving met zich mee. De economie, waar de culturele sector een zeer relevant onderdeel van is, wordt ongelofelijk hard geraakt.

We hebben grote waardering voor de generieke overheidsmaatregelen gericht op het behoud van werkgelegenheid en de specifieke bijdrage voor de culturele sector van 300 miljoen euro. Deze maatregelen zijn een belangrijke eerste stap om een deel van de culturele sector in Nederland te kunnen behouden tot de zomer van 2020. Ook enkele podia aangesloten bij de VSCD kunnen aanspraak maken op een deel van de 30 miljoen (bestemd voor vitale regionale culturele infrastructuur) mits voorgedragen door hun gemeente of provincie.

Veel podia hebben brandbrieven gestuurd naar bestuurders van hun gemeenten en provincies om aan te geven dat de maatregelen vanuit de 300 miljoen euro niet voldoende zijn en dat extra steun nodig is op korte termijn. Het stemt ons hoopvol dat Minister van Engelshoven op 27 april in het Wetgevings Overleg Cultuur zei een tweede tranche te ontwikkelen met nieuwe maatregelen voor de sector.

Gevolgen op korte en lange termijn voor 127 podia

De VSCD, de vereniging van schouwburg- en concertgebouwdirecties, behartigt de belangen van 127 podia verspreid over het hele land. Jaarlijks ontvangen zij 10.300.000

bezoekers voor 29.000 voorstellingen en andere activiteiten waaronder cultuureducatie voor scholen en creëren zo meer dan 16.000 banen.

De 127 schouwburgen en concertgebouwen aangesloten bij de VSCD lopen in de nu bekende periode van beperking (12 maart-1 juni) in totaal 42 miljoen euro tekort op. Indien de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging ten behoeve van behoud van Werkgelegenheid (NOW) wordt toegepast, zou dit in het gunstigste geval beperkt kunnen worden tot 25 miljoen euro.

Zelfs als na 1 juni het gewone leven volledige wordt hervat, lopen de verliezen door. Het theater- en concertseizoen is dan praktisch voorbij, producenten kunnen dan pas beginnen met de voorbereiding op het nieuwe seizoen, het programma van het nieuwe seizoen moet opnieuw bekeken worden en de voorverkoop ervan loopt vertraging op. Daar komt de 1,5 meter afstand als norm bovenop.

Om de schade tot 1 januari 2021 in beeld te krijgen laten we door Berenschot een onderzoek doen. De eerste resultaten geven een dramatisch beeld van de situatie van de podia tot januari 2021.

1. Omzet is weggevallen vanaf 12 maart en zal naar verwachting in de tweede helft van dit jaar, de start van het komend theaterseizoen, niet meer dan maximaal 20% van de oorspronkelijk geraamde omzet bedragen, vanwege het respecteren van de 1,5 meter afstand. Het daarbij te verwachten tekort is eind 2020 voorlopig geschat op ten minste € 55 miljoen. Dit is inclusief aanspraak op de nu geldende generieke maatregelen NOW en TOGS.
2. De reserves van de podia bedroegen begin 2020 slechts € 25 miljoen, bij een oorspronkelijk geraamde omzet van ruim € 600 miljoen. 33% van de aangesloten schouwburgen en concertgebouwen gaan voor de zomer failliet zonder extra steun.
3. Het verwachte tekort bedraagt 20% van het totaal aan subsidie dat gemeenten aan podia jaarlijks beschikbaar stellen. Wil men de podia overeind kunnen houden, dan is een substantiële subsidieverhoging nodig.

Economische impact is groter

Podia zijn meer dan ondernemingen, podia zijn culturele voorzieningen, uniek en verbonden met de historie van de stad of regio. Vallen de podia om, dan staat er geen nieuwe partij op. De kosten van het opnieuw vestigen van een volwaardig functionerend theater of concertgebouw zijn vele malen hoger dan de steun die nu nodig is deze overeind te houden.

De Nederlandse podiumkunsten blinken uit in ondernemerschap en groeiden afgelopen jaren ondanks stevige bezuinigingen. De gehele cultuur- en mediasector waar de podia onder vallen zijn samen goed voor 3,7% van het Bruto Nationaal Product. Dit ondernemerschap maakt de podia nu extra kwetsbaar door de gedwongen sluiting vanwege Covid-19. Met name de zalen met de hoogste eigen inkomsten worden het hardst getroffen. Zoals de Goudse Schouwburg, één van de best lopende schouwburgen uit de regio (verzorgingsgebied van 200.000 mensen) met een hoge bezettingsgraad, relatief lage subsidie en hoge eigen inkomsten. Vanaf juni kan dit theater het personeel niet meer betalen. Het is te verwachten dat voor dit theater op zeer korte termijn het doek valt.

Zonder podia valt de gehele podiumkunstensector als een kaartenhuis in elkaar. Dan is er geen werk meer voor de makers, gezelschappen, vrije producenten, orkesten en het aanpalende netwerk van technici, vormgevers, cateraars, bloemisten, restaurants, cafés en schoonmaakbedrijven. Dan vervalt de vitale functie die cultuur ten eerste en ten alle tijden heeft: het publiek in héél Nederland verwonderen, vervoeren en verbinden.

Extra maatregelen nu noodzakelijk

Om de 127 podia tot en met eind 2020 overeind te houden is 55 miljoen euro aanvullende subsidie noodzakelijk. De meeste podia worden gesubsidieerd door gemeenten. Podia doen een beroep op hen, maar veel gemeenten ontbreekt het aan de middelen om hun podia financieel bij te staan om de crisis te kunnen overleven. Gemeenten kunnen evenmin hun begrotingstekort laten oplopen zoals uw kabinet dat nu noodzakelijkerwijs wel doet.

Wij pleiten daarom voor een substantiële **geormerkte storting in het gemeentefonds** ten behoeve van de podia.

Aansluitend op de brieven van de Taskforce Culturele en Creatieve sector van 24 en 27 april 2020 doen we daarbij de volgende suggesties:

- Verlengen van de NOW tot 1 januari 2021.
- Verlagen van de BTW op toegangstickets naar 0%, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2020.
- Verruimen van het plafond van de Geefwet vanaf 1 januari 2020.

Tot slot

Cultuur raakt meer mensen dan we zien, dan we denken, dan we voelen, dan we zichtbaar kunnen maken. Wij vragen uw hulp om de podia tegemoet te komen, zodat we ook vanaf januari 2021, wellicht op iets meer afstand van elkaar maar wel sterk verbonden, verwonderd kunnen worden.

Hartelijke groet,

Gea Zantinge

Gabbi Mesters

Voorzitter

Directeur

Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties